

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 223.804 van 11 juni 2013
in de zaak A. 201.838/X-14.837.**

In zake : 1. Edwin BERUS
 2. Rosita NAUWELAERS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Johan Voet
 kantoor houdend te 2800 MECHELEN
 Schaliënhoevedreef 20 E
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de gemeente SINT-KATELIJNE-WAVER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sven Vernailen en Joris Geens
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 september 2011, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 2 mei 2011 van de gemeenteraad van Sint-Katelijne-Waver waarbij “het rooilijnplan met bijhorend grondinnemingsplan voor Beukendreef, Netestraat en Fermerijstraat [...] definitief [wordt] vastgesteld”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 maart 2013.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Thomas Ryckalts, die loco advocaat Johan Voet verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Shauna De Leener, die loco advocaten Sven Vernaillen en Joris Geens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 7 februari 2011 stelt de gemeenteraad van Sint-Katelijne-Waver “het rooilijnplan met bijhorend grondinnemingsplan voor Beukendreef, Nete- en Fermerijstraat, opgemaakt op 9 november 2010 door Grontmij (...)” voorlopig vast.

Het aan de Beukendreef gelegen woonperceel van de verzoekende partijen wordt door de in het voornoemde plan voorziene rooilijn getroffen.

In het voornoemde gemeenteraadsbesluit wordt, onder meer, gesteld dat:

“voor de wegenis- en rioleringswerken in Beukendreef, Nete- en Fermerijstraat grondinnemingen noodzakelijk zijn.

[...]

[...] het derhalve aangewezen is om een rooilijnplan vast te stellen met bijhorend grondinnemingsplan voor de Beukendreef, Nete- en Fermerijstraat”.

De voorlopige vaststelling van het rooilijnplan gaat niet gepaard met een onteigeningsplan.

4. Met een op 8 februari 2011 ter post aangetekend verzonden brief worden de verzoekende partijen in kennis gesteld van het openbaar onderzoek omtrent het voorlopig aangenomen rooilijnplan. Tevens wordt aan de verzoekende partijen meegedeeld dat “de vaststelling van het rooilijnplan gevolgen kan hebben voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is” en wordt verwezen “naar de bepalingen in artikel 16 van het rooilijndecreet”.

Bij voornoemde brief worden de verzoekende partijen ook uitgenodigd voor een persoonlijk onderhoud.

De verzoekende partijen houden voor, daarin niet tegengesproken door de verwerende partij, dat “op dit persoonlijk onderhoud [...] aan de verzoekende partijen een voorstel [werd] gedaan om kosteloze afstand te doen van 72 m² van hun perceel ten gunste van het gemeentebestuur van Sint-Katelijne-Waver” en dat “[d]e afmetingen en oppervlakte van dit stuk grond [...] volledig overeen [stemden] met de oppervlakte en afmetingen van het stuk grond dat onder de toekomstige rooilijn zou vallen”.

5. Tijdens het, van 14 februari 2011 tot 25 maart 2011 gehouden, openbaar onderzoek worden negentien bezwaarschriften ingediend, waaronder één van de verzoekende partijen.

6. Met een besluit van 2 mei 2011 beslist de gemeenteraad van Sint-Katelijne-Waver “het rooilijnplan met bijhorend grondinnemingsplan voor Beukendreef, Nete[straat] en Fermerijstraat, opgemaakt op 9 november 2010 door Grontmij” definitief vast te stellen.

In het laatstgenoemde besluit wordt overwogen:

“dat voor de wegenis- en rioleringswerken in Beukendreef, Nete- en Fermerijstraat grondinnemingen noodzakelijk zijn en de openbare weg dient verbreed te worden.

[...] dat het derhalve aangewezen is om een rooilijnplan vast te stellen met bijhorend grondinnemingsplan voor de Beukendreef, Nete- en Fermerijstraat”.

Met betrekking tot het bezwaarschrift van de verzoekende partijen stelt het laatstgenoemde besluit het volgende:

“1.2.2 Beoordeling van de bezwaarelementen

A. Schending van het decreet van 8 mei 2009 houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen en nietigheid van de procedure

De aankondiging van het openbaar onderzoek omtrent het rooilijnplan is correct verlopen en dit overeenkomstig artikel 9 §2 van het rooilijnendecreet. Er wordt in de aankondiging expliciet verwezen naar artikel 16 van het rooilijnendecreet hetgeen handelt over de stedenbouwkundige implicaties van de vaststelling van een rooilijn. Daarenboven heeft de aankondiging wel degelijk zijn doel bereikt getuige hiervan het omstandige bezwaar dat werd ingediend.

B. Onwettigheid en schending van artikel 16 GW, artikel 544 BW, artikel 1 bij het Eerste Protocol EVRM en artikel 11 van het decreet van 8 mei 2009 houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen

Het plan hetgeen voorligt en de beslissing van de gemeenteraad behelst de vaststelling van de rooilijn en dit conform de bepalingen van artikelen 9 en 10 van het rooilijnendecreet. De realisatie van de rooilijn wordt geregeld in artikel 11 tot en met 15 van het rooilijnendecreet en deze wordt gebaseerd op een onteigeningsplan of via een stapsgewijze verwerving, naarmate er aanvragen tot stedenbouwkundige- of verkavelingsvergunning worden ingediend. In onderhavig geval betreft het slechts de vaststelling maar wordt er geen uitspraak gedaan over de onteigening of het onteigeningsplan. Er werd vooraf aan de bewoners gevraagd om kosteloos grond af te staan aan de gemeente om de nodige werken te kunnen uitvoeren aangezien dit tevens voordelen heeft voor de aanpalende bewoners. Het bleef echter een vrijblijvend aanbod hetgeen niet dwingend werd opgelegd aan de betrokken bewoners en kadert binnen de vrije uitoefening van het eigendomsrecht door de aanpalenden.

De verwijzing naar de realisatie van de rooilijn bij onteigening mist feitelijke en juridische grondslag. Hieraan gekoppeld is ook de verwijzing naar de gemeentebelasting op de verwerving van de zate van de openbare

weg niet dienend aangezien er in onderhavig geval niet wordt geoordeeld over enige verwerving, laat staan een belasting. Daarenboven maakt het bepalen en innen van een gemeentebelasting geen voorwerp uit van onderhavige procedure maar dient hiertoe een aparte procedure gevolgd te worden.

C. Schending van de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de formele motivering van bestuurshandelingen en de materiële en formele motiveringsplicht als beginselen van behoorlijk bestuur

Zoals gesteld in de beslissing houdende voorlopige vaststelling is de vaststelling van de rooilijn gekoppeld aan wegenis- en rioleringswerken. Op dit moment beschikken de straten Beukendreef, Netestraat, Heidestraat, Fermerijstraat, Kalkoenstraat en Lange Zandstraat niet over enig rioleringsstelsel zodat het afvoeren van afval- en hemelwater gebeurt via gedeeltelijk open grachten. De geplande werken voorzien in de aanleg van een volledig gescheiden rioleringsstelsel, de afvoer en berging van niet-vervuild hemelwater en de vernieuwing van het wegdek. Het gescheiden stelsel wordt vooropgesteld om te voldoen aan de wettelijke bepalingen omtrent de gescheiden riolering die vooropstellen dat het hemelwater en afvalwater niet via dezelfde kanalen geloosd kunnen worden. Zo bepaalt artikel 5 van het decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003 (BS 5 december 2003) dat het beheer van het hemelwater (en oppervlaktewater) zo moet georganiseerd worden dat dit gescheiden wordt van het afvalwater. Hieraan gekoppeld werd door de Vlaamse Overheid voorzien in een subsidieringsmechanisme bij de aanleg van een gescheiden riolering, met name in het Besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2002 met betrekking tot de subsidiëring van de aanleg van openbare rioleringen, andere dan prioritaire rioleringen, de bouw van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties met inbegrip van de aanleg van individuele waterzuiveringsinstallaties door de gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (BS 10 april 2002). De gescheiden riolering wordt aangelegd in navolging van de hierboven aangehaalde wettelijke bepalingen. De rioleringen zullen aangelegd worden onder de rijweg omdat er in de bermen onvoldoende ruimtelijke [sic] aanwezig is gelet op de reeds voorhanden aangelegde nutsvoorzieningen. Echter is de huidige openbare rijweg (verharding) onvoldoende breed om de werken uit te voeren en dit in de Beukendreef, Fermerijstraat en Netestraat. De verbreding van de openbare weg door middel van rooilijnplannen dringt zich dan ook [op].

De verwijzing naar de voorlopige vaststelling als onderdeel van de complexe rechtshandeling tast de wettigheid van het plan en de definitieve vaststelling niet aan. Uit de weerlegging van het bezwaar en de aangehaalde motivering blijkt afdoende de noodzaak van het betrokken rooilijnplan. Het is voor de rechtsonderhorige duidelijk waarom zijn rechtstoestand gewijzigd wordt en een eventuele vermelding in het besluit omtrent de voorlopige vaststelling heeft geen invloed op het openbaar onderzoek.

D. Inhoudelijke bezwaren

In het bezwaar wordt gesteld dat er geen noodzaak is voor het aanleggen van grachten van 3 meter. Dit argument heeft geen betrekking op de vaststelling van het rooilijnplan hetgeen zich inlaat met de afbakening van

de openbare weg ten aanzien van de aangelande eigendommen. Daarenboven werd in de uiteenzetting onder C aangehaald waarom de aanpassing van de rooilijn noodzakelijk is. Deze motivering is afdoende.

Daarenboven is nergens bepaald dat de grachten 3 meter zullen zijn zodat het argument tevens feitelijke grondslag mist.

1.2.3 Besluit over het bezwaar

Het bezwaar is ontvankelijk maar ongegrond”.

Het laatstgenoemde besluit wordt, bij uittreksel, bekendgemaakt in het Belgisch Staatblad van 25 juli 2011.

IV. Ontvankelijkheid - voorwerp van het beroep

7. De verwerende partij werpt op dat, gelet op het belang van de verzoekende partijen, het voorwerp van het beroep beperkt moet worden tot het deelplan “Beukendreef plan 2”.

8. Er bestaat geen noodzaak daarover uitspraak te doen aangezien -zoals hierna zal blijken- wordt besloten tot de verwerping van het beroep.

V. Het eerste middel

A. Het aangevoerde middel

9. In het eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 9 van het decreet van 8 mei 2009 houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen (hierna: het rooilijndecreet), van de formele en materiële motiveringsplicht als beginselen van behoorlijk bestuur en van het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen stellen dat het enige motief voor het rooilijnplan bestaat uit de noodzaak van de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel binnen de bedding van de bestaande wegenis. Volgens de verzoekende partijen kan noch uit de bestreden beslissing zelf, noch uit de behandeling van de ingediende bezwaren die een onlosmakelijk deel van de bestreden beslissing uitmaakt, worden afgeleid waarom de Beukendreef dient te

worden verbreed en waarom er voor een dergelijke grote uitbreiding van de openbare weg werd geopteerd.

Het besluit spreekt van geplande wegenis- en rioleringswerken, waardoor een verbreding van de rijweg nodig zou zijn. Bij de weerlegging van het bezwaar van de verzoekende partijen stelt men dat er een stelsel van gescheiden riolering wordt vooropgesteld. Momenteel beschikt de Beukendreef niet over een gescheiden rioleringsstelsel. Het afval- en hemelwater wordt via gedeeltelijk open grachten afgevoerd.

De enige motivering van de gemeente aangaande de reden waarom een verbreding van de openbare weg noodzakelijk wordt geacht, is de aanleg van rioleringen onder de rijweg. Aangezien de huidige rijweg onvoldoende breed is om de werken uit te voeren, dient zich een verbreding van de openbare weg door middel van rooilijnplannen aan.

Volgens de verzoekende partijen kan men uit de motivering van de gemeente niet afleiden waarom slechts het gegeven dat de rijweg onvoldoende breed is om de werken uit te voeren, een verbreding van de openbare weg zou rechtvaardigen. De gemeente voert dan ook geen andere overwegingen aan zoals die van veiligheid, esthetische overwegingen,... etc. Het is evenwel rekening houdende met de gevolgen van het rooilijnplan kennelijk onredelijk dat men voor de eenmalige uitvoering van werken een permanente verbreding van de openbare weg nodig zou hebben. Het spreekt voor zich dat een rooilijnplan dat enkel dienstig is voor het uitvoeren van tijdelijke werken kennelijk onredelijk is. Een tijdelijke inname was voldoende geweest.

10. In hun memorie van wederantwoord wijzen de verzoekende partijen erop dat in de toelichtingsnota wordt gesteld dat er een riolering met een doormeter van 25 centimeter zal worden aangelegd. Er dient daarenboven slechts één ondergrondse rioolbuis voor het rioolwater te worden aangelegd, aangezien het regenwater blijkbaar niet ondergronds maar bovengronds, via de grachten, zal worden afgeleid. Om een rioolbuis met een diameter van 25 centimeter onder de rijweg aan te leggen dient zeker geen rijbaan van 4 meter te worden aangelegd. Daarenboven wordt langs weerszijden van de rijweg nog een bijkomende strook openbaar domein van 3 meter breedte gecreëerd. Deze dient voor de weggoten

van 30 cm en eventueel voor de bestaande nutsleidingen. Om welke reden er een dergelijk brede berm dient te worden aangelegd is niet duidelijk. De andere infrastructuur zoals de elektriciteit is reeds aanwezig.

In hun memorie van wederantwoord wijzen de verzoekende partijen er nog op dat in de Netestraat slechts een gracht langs één kant van de weg wordt aangeduid. Om welke reden er in de Netestraat één berm van 3 meter en één gracht wordt aangelegd en in de Beukendreef en Fermerijstraat 2 bermen en 2 open grachten is volgens de verzoekende partijen onduidelijk en wordt nergens gemotiveerd. Blijkbaar zou ook één open gracht voldoende zijn om de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid na te leven.

Tot slot benadrukken de verzoekende partijen dat hoewel het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid een gescheiden riolering en de afvoering van hemelwater bij voorkeur via het oppervlaktewaternet vooropstelt, dit slechts een streefdoel betreft, dat zeker geen decretale verplichting uitmaakt.

11. In hun laatste memorie stellen de verzoekende partijen dat de noodzaak van grachten langs de Beukendreef niet kan volstaan ter motivering van het rooilijnplan. De verzoekende partijen wijzen daarbij op het antwoord dat werd gegeven op hun bezwaar dat er geen noodzaak is voor het aanleggen van grachten van 3 meter. Het is de verwerende partij zelf die daarbij gemotiveerd heeft dat de inlijving van de grachten geen uitstaans heeft met het opzet van het rooilijnplan.

De verzoekende partijen herinneren tot slot eraan dat de grachten en nutsleidingen zich sinds jaar en dag op privaat domein bevinden en dat artikel 9, § 1 uitdrukkelijk deze mogelijkheid voorziet zodat er zich alleszins geen wettelijke noodzaak stelt.

B. Beoordeling

12. Het uitgangspunt van het in het verzoekschrift aangevoerde middel is dat het bestreden rooilijnplan voor wat betreft de Beukendreef enkel de verbreding beoogt van het eigenlijke wegdek (rijweg) en enkel dienstig is voor het uitvoeren van tijdelijke werken. Dit uitgangspunt is onjuist. Het bestreden

rooilijnplan beoogt immers naast de verbreding van het eigenlijke wegdek mede het inlijven van de bij de Beukendreef horende nutsvoorzieningen binnen de grens van de openbare weg en de aangelande eigendommen, waaronder de inlijving van de al dan niet bestaande of aan te leggen grachten. In de “toelichtingsnota openbaar onderzoek” wordt dienaangaande het volgende gesteld:

“De geplande werken voorzien in de aanleg van een volledig gescheiden rioleringsstelsel, de afvoer en berging van niet-vervuild hemelwater en de vernieuwing van het wegdek.

[...]

Afvoer, berging en infiltratie van niet-vervuild hemelwater:

[...]

- Er zullen bijkomende grachtenverbindingen aangelegd worden met behoud van bestaande open grachten in de Beukendreef (...).”

Zoals in het bestreden besluit wordt overwogen, blijkt dat er zich in de bermen naast het bestaande wegdek van de Beukendreef “reeds voorhanden aangelegde nutsvoorzieningen” bevinden, met name een elektriciteitsleiding.

Het blijkt tot slot dat de voornoemde nutsvoorzieningen begrepen worden binnen de nieuw vastgestelde rooilijnen.

13. Voor de voornoemde nutsvoorzieningen wordt langs weerszijde van de het wegdek van de Beukendreef, met de woorden van de verzoekende partijen, een “strook openbaar domein van 3 meter breedte” voorzien. Anders dan de verzoekende partijen dit in hun memorie van wederantwoord zien, volgt uit het enkele feit dat de reden voor die breedte voor de verzoekende partijen niet duidelijk is geen schending van de aangevoerde rechtsregels en beginselen, ook al wordt een dergelijke strook slechts langs één zijde van de Netestraat voorzien en ook al zou er geen decretale verplichting bestaan om het afvalwater en het hemelwater gescheiden af te voeren.

14. Anders dan de verzoekende partijen dit in hun laatste memorie zien, volgt noch uit het feit dat de grachten en de nutsleidingen zich “sinds jaar en dag” op privaat domein bevinden, noch uit het gegeven dat het rooilijndecreet die bestaande toestand zou toelaten, dat de aangevoerde rechtsregels en beginselen

zouden zijn geschonden door het feit dat het bestreden rooilijnplan de grachten en de nutsleidingen inlijft binnen de grens van de openbare weg en de aangelande eigendommen.

Verder gaan de verzoekende partijen er in hun laatste memorie aan voorbij dat de voornoemde inlijving niet enkel betrekking heeft op de grachten, maar op alle nutsvoorzieningen. De weerlegging van het bezwaar van de verzoekende partijen dat er geen noodzaak is voor het aanleggen van grachten van 3 meter spreekt zich, anders dan de verzoekende partijen dit zien, niet uit over de voornoemde inlijving en kan dan ook niet dienstig als argument worden ingeroepen.

15. Het blijkt niet dat de verwerende partij bij het vaststellen van de rooilijnen de grenzen van de redelijkheid te buiten zou zijn gegaan.

16. Het eerste middel wordt verworpen.

VI. Het tweede middel

A. Het aangevoerde middel

17. In het tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 9, § 1 van het rooilijndecreet en van het zorgvuldigheidsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partijen stellen dat het voorlopig ontwerp van rooilijnplan, zoals dat in het kader van het openbaar onderzoek ter inzage lag van het publiek, slechts de perceelsgrenzen, de ontworpen rooilijn, de grens van de bovengrondse inname, de bovengrondse inname, het kadastraal nummer en de oppervlakte van de bovengrondse inname vermeldde. Volgens de verzoekende partijen bevatte het ontwerpplan noch melding van de totale oppervlakte van de getroffen percelen, noch de ligging van de actuele rooilijn. Artikel 9, §1 van het rooilijndecreet bepaalt evenwel dat het voorlopig ontwerp van gemeentelijk rooilijnplan minstens de getroffen percelen en hun oppervlakte dient te bevatten alsook de actuele en toekomstige rooilijn. Het zorgvuldigheidsbeginsel impliceert

dat de overheid het nodige doet om schade te vermijden. Volgens de verzoekende partijen is de overheid minstens bij de feitenvinding onzorgvuldig geweest.

18.1. In hun memorie van wederantwoord wijzen de verzoekende partijen erop dat de afwezigheid van de aanduiding van de ligging van de actuele rooilijn de verzoekende partijen verhinderd heeft om met voldoende kennis van zaken bezwaren in te dienen. Bovendien heeft de verwerende partij ten gevolge van die onwettigheid “geen geïnformeerde beslissing kunnen treffen”.

18.2. In hun memorie van wederantwoord benadrukken de verzoekende partijen dat de legende van het plan enkel verwijst naar de perceelsgrens, de ontworpen rooilijn, de grens bovengrondse inname en de bovengrondse inname.

19. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekende partijen dat krachtens artikel 9, § 1 van het rooilijndecreet de oppervlakte van de getroffen percelen moet worden aangegeven. Er wordt niet gesteld dat enkel de oppervlakte moet worden aangegeven van de door de ontworpen rooilijn vooropgestelde grondinname.

Wat de aanduiding van de actuele rooilijn betreft stellen de verzoekende partijen dat het plan minstens onduidelijk is en dermate voor interpretatie vatbaar dat verschillende lezingen mogelijk zijn. Luidens recente rechtspraak van de Raad van State moet een rooilijnplan wel degelijk ondubbelzinnig de actuele rooilijn bepalen.

B. Beoordeling

20. Krachtens artikel 9, § 1 van het rooilijndecreet bevat het ontwerp van rooilijnplan “minstens de getroffen percelen en hun oppervlakte, alsook de actuele en toekomstige rooilijn”.

21. Zowel het ontwerp als het definitief vastgestelde rooilijnplan geeft de getroffen percelen weer en vermeldt de door de rooilijn getroffen

oppervlakte ervan, meer bepaald door weergave per perceel van de oppervlakte “bovengrondse inname”.

De verwerende partij wijst er terecht op dat de bovengrondse innames bovendien vermeld zijn in een tabel die “als bijlage bij de plannen werd gevoegd en tevens ter inzage lag tijdens het openbaar onderzoek”. Die tabel vermeldt de totale oppervlakte van de getroffen percelen.

In zoverre wordt voorgehouden dat de gegevens inzake de getroffen percelen en hun oppervlakte niet werden vermeld, mist het middel feitelijke grondslag.

22. Op het ontwerp van rooilijnplan dat aan het openbaar onderzoek werd onderworpen, vermeldt de “legende” dat een “nieuwe rooilijn” wordt aangeduid met een rode onderbroken lijn, een “bestaande rooilijn” met een zwarte onderbroken lijn, waarvan de streepjes lang zijn en een “perceelsgrens” met een zwarte onderbroken lijn, waarvan de streepjes halflang zijn. Op het “plan 2 Beukendreef” van het ontwerp van rooilijnplan staan langs die dreef twee parallelle rode onderbroken lijnen met een onderlinge tussenafstand van 10 meter, die de nieuwe rooilijnen zijn. Binnen de laatstgenoemde lijnen staan twee parallelle zwarte onderbroken lijnen, waarvan de streepjes kort zijn, met een onderlinge tussenafstand van 4 meter. Er kan geen twijfel over bestaan dat de laatstgenoemde lijnen de bestaande rooilijnen weergeven. Het feit dat er in de “legende” op de voornoemde plannen voor een “bestaande rooilijn” lange streepjes worden afgebeeld in plaats van korte streepjes is een louter materiële vergissing, waarvan niet blijkt dat ze de verzoekende partijen zou hebben verhinderd om met kennis van zaken een bezwaar in te dienen of de verwerende partij zou hebben verhinderd om met kennis van zaken te beslissen.

23. Het tweede middel wordt verworpen.

VII. Het derde middel

A. Het aangevoerde middel

24. In het derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 2 “juncto artikels 11, 12 en 15” van het rooilijndecreet, van artikel 16 van de Grondwet en van het zorgvuldigheidsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur.

In een eerste onderdeel wijzen de verzoekende partijen erop dat het voorlopig vastgestelde rooilijnplan het opschrift “grondinnemingsplan” draagt. Aldus kan men over een oneigenlijk onteigeningplan spreken, dat zonder naleving van de procedurevoorschriften reeds definitief werd vastgesteld. Een onteigening zonder een billijke en voorafgaande schadeloosstelling maakt daarenboven een schending uit van artikel 16 van de Grondwet.

In een tweede onderdeel stellen de verzoekende partijen dat indien men zou kunnen aannemen dat het voorlopig vastgestelde plan geen onteigeningsplan inhoudt, men minstens kan besluiten dat de overheid zeer onzorgvuldig is geweest, aangezien ze dergelijke dubbelzinnige voorschriften heeft getolereerd en haar beslissing daarop heeft gesteund. Bij het nemen van het bestreden besluit is de overheid reeds minstens van de veronderstelling vertrokken dat de gespecificeerde oppervlaktes in de toekomst aan haar zouden toebehoren, alhoewel de overheid nog geen stappen tot de realisatie van de geplande onteigening heeft genomen.

25. In hun memorie van wederantwoord wijzen de verzoekende partijen op het besluit van de gemeenteraad van 17 december 2007 houdende goedkeuring van de “belasting op de verwerving van de zate van de openbare wegen vanaf 2008 tot en met dienstjaar 2013”. Deze belasting is enkel van toepassing op de eigenaars van percelen gelegen langs openbare wegen die moeten worden aangelegd, verbreed, rechtgetrokken of verlengd en die geen voorafgaandelijke kosteloze grondafstand van de toekomstige weg ten gunste van de gemeente hebben bedongen. Middels deze belasting worden slechts de door de gemeente gedane kosten voor de verwerving van de grond van die eigenaars en

voor het opstellen van het plan teruggevorderd. Deze praktijk van de gemeente komt er eigenlijk op neer dat (een gedeelte van) de eigendom van de verzoekende partijen evenals van vele anderen zonder enige vergoeding zal worden ontnomen. Indien alle eigenaars van gronden, die door de rooilijn worden getroffen, op het aanbod van de gemeente voor kosteloze grondafstand zouden ingaan, wat ook het opzet is van de verwerende partij, zal een onteigeningsplan zelfs niet nodig zijn. Het is dan ook niet ondenkbaar dat alle eigenaars op het aanbod zullen ingaan, om een omslachtige procedure en bijkomende kosten te vermijden.

26. In hun laatste memorie nemen de verzoekende partijen er akte van dat het bestreden rooilijnplan geen machtiging tot onteigening behelst, maar zij benadrukken dat de aangelanden waarvan de percelen getroffen worden door een rooilijn tot kosteloze grondafstand worden aangezet op straffe van betaling van een gemeentelijke belasting die overeenstemt met de waarde van de vergoeding in geval van onteigening.

B. Beoordeling

27. De artikelen 11, 12 en 15 van het rooilijndecreet luiden als volgt:

Art. 11. Het gewest en de gemeenten kunnen de onroerende goederen vereist voor de realisatie van de rooilijnplannen verwerven door onteigening in het algemeen belang.

[...]

Art. 12. De onteigenende overheid moet beschikken over een definitief vastgesteld onteigeningsplan.

[...]

Het onteigeningsplan dat gelijktijdig met het rooilijnplan waarvan het de uitvoering beoogt, wordt opgesteld, wordt samen met dit plan onderworpen aan de procedure voor de vaststelling van dat rooilijnplan.

Het onteigeningsplan voor de realisatie van het gemeentelijk rooilijnplan wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De Vlaamse Regering beslist over het verlenen van de onteigeningsmachtiging.

[...]

Art. 15 Het besluit van de Vlaamse Regering of de gemeente houdende de definitieve vaststelling van het rooilijnplan kan bepalen dat het rooilijnplan slechts kan worden uitgevoerd naarmate de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning worden ingediend. In dat geval is artikel 14 niet van toepassing”.

28. Het wordt niet betwist dat het louter vaststellen van een rooilijnplan het eigendomsrecht van de getroffen oppervlakte niet overdraagt.

Zoals blijkt uit de hiervoor geciteerde bepalingen behelst het rooilijndecreet geenszins een verplichting om tegelijk met het rooilijnplan ook een onteigeningsplan aan te nemen. Zo nodig kan een onteigeningsplan ook nog worden opgemaakt na de definitieve vaststelling van het rooilijnplan.

29. Hoewel er zowel in het gemeenteraadsbesluit tot voorlopige vaststelling van het ontwerpplan als in het gemeenteraadsbesluit tot definitieve vaststelling van het bestreden plan sprake is van een rooilijnplan met “bijhorend grondinnemingsplan”, zijn die gemeenteraadsbesluiten niet gepaard gegaan met het vaststellen van een (ontwerp van) onteigeningsplan.

30. In hun verzoekschrift gaan de verzoekende partijen er aan voorbij dat het rooilijndecreet niet uitsluit dat de grondinnames vereist ter realisatie van een rooilijnplan ook kunnen verwezenlijkt worden via minnelijke aankoop van die innames of via kosteloze grondafstand van de aangelanden.

31. Op grond van het enkele feit dat de voornoemde gemeenteraadsbesluiten, benevens een rooilijnplan, tevens een zogenaamd “grondinnemingsplan” vaststellen kan niet worden besloten dat het laatstgenoemde plan, zoals de verzoekende partijen boudweg opwerpen, moet worden aangemerkt als een “oneigenlijk onteigeningsplan”.

Uit het voornoemde feit blijkt evenmin enige onzorgvuldigheid in hoofde van de verwerende partij.

32. Met hun kritiek op het gemeenteraadsbesluit van 17 december 2007 geven de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord een nieuwe draagwijdte aan het in het verzoekschrift aangevoerde middel. Het blijkt niet waarom de voornoemde kritiek niet reeds in het verzoekschrift kon worden aangevoerd. Wegens zijn laattijdigheid is deze kritiek niet ontvankelijk.

33. Het derde middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, ieder voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van elf juni 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Pierre Lefranc,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Pierre lefranc